

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 446
van **ADELINE BLANCQUAERT**
datum: 2 maart 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Justitiehuizen - Dienst Slachtofferonthaal

In de beleidsnota Justitie staat dat onderzocht zal worden hoe de methodologie en de mogelijkheden van de dienst Slachtofferonthaal van de justitiehuizen verder uitgebreid en verbeterd kunnen worden. Daarbij zou ook onderzocht worden hoe het slachtofferonthaal meer proactief voor slachtoffers zou kunnen werken.

De minister kondigde onlangs aan dat er een honderdtal extra justitieassistenten ingezet zou worden, onder meer bij de dienst Slachtofferonthaal, om een aantal van deze doelen te bereiken.

1. Hoe denkt de minister slachtoffers proactief te kunnen bereiken?
2. Volgens de cijfers van de justitiehuizen zijn er 4992 nieuwe dossiers opgestart bij de dienst Slachtofferonthaal in 2017.

Hoelang duurt een begeleiding van de dienst Slachtofferonthaal gemiddeld? Kan de minister een overzicht geven van de dossiers die worden opgestart, opgedeeld naar de verschillende feiten?

3. Is er al een onderzoek gebeurd naar de tevredenheid van slachtoffers over het slachtofferonthaal?

Zo ja, welke knelpunten kwamen aan bod? Welke maatregelen worden genomen om aan deze knelpunten tegemoet te komen?

Zo neen, is er een onderzoek gepland? Indien een onderzoek gepland is, wanneer zou dat dan worden uitgevoerd?

4. Welke initiatieven neemt de minister nog om de werking van de dienst Slachtofferonthaal te verbeteren?

ANTWOORD

op vraag nr. 446 van 2 maart 2020
van **ADELINE BLANCQUAERT**

1. De diensten slachtofferonthaal van de justitiehuizen werken op 'vatting' van een magistraat.¹ Dit betekent dat de magistraat aan de dienst slachtofferonthaal vraagt om proactief via brief een diensaanbod te versturen naar de slachtoffers van een misdrijf en/of hun na(ast)bestaanden. Er zijn drie "manieren" waarop de dienst slachtofferonthaal gevat kan worden:
 - In bepaalde gevallen is de magistraat verplicht de dienst slachtofferonthaal te vatten. Het gaat om dossiers waarbij een persoon overleden is, maar ook over dossiers van partnergeweld, huisverbod, onrustwekkende verdwijningen, discriminatie, haatmisdrijven en dossiers waarbij een seksuele agressie set gebruikt werd in het kader van bijvoorbeeld een verkrachting of een aanranding.
 - In alle andere dossiers is de vassing van de dienst slachtofferonthaal facultatief. Indien de magistraat van oordeel is dat de tussenkomst van de dienst slachtofferonthaal een meerwaarde kan hebben, kan hij dus de dienst slachtofferonthaal vatten.
 - Een externe dienst, slachtoffers en/of na(ast)bestaanden kunnen ook zelf de diensten slachtofferonthaal vragen om tussenkomen. In dat geval zal de dienst slachtofferonthaal zelf aan de magistraat om een vassing vragen om te mogen tussenkomen.

Met uitzondering van de laatste optie is de tussenkomst van de dienst slachtofferonthaal dus in principe proactief, maar ik wil hier graag nog verder op inzetten. Zo wil ik magistraten aanmoedigen om de diensten slachtofferonthaal meer te vatten bij de facultatieve dossiers en wil ik werken aan de bekendheid van de diensten slachtofferonthaal zodat slachtoffers de stap naar deze diensten durven zetten wanneer ze het nodig hebben. Daarnaast wil ik modernere en meer haalbare opties toepassen voor het aanbieden van het diensaanbod zoals sneller telefonisch contact en toepassingen zoals doccle.

In dat kader bekijk ik momenteel de mogelijkheid om binnen de Zorgcentra na Seksueel Geweld tot een nauwe samenwerking te komen met de diensten slachtofferonthaal. Hierbij wordt ook de fysieke aanwezigheid van een justitieassistent op het Zorgcentrum onderzocht. Zo kan de casemanager van het Zorgcentrum het slachtoffer in contact brengen met een justitieassistent van slachtofferonthaal waardoor de drempel om dit contact te zoeken aanzienlijk verlaagd wordt.

Ten slotte zullen de diensten slachtofferonthaal ook in de fase van de strafuitvoering hun proactief aanbod verder uitbreiden. Met de verdere inwerkingtreding van de Wet Externe Rechtspositie zullen de diensten slachtofferonthaal de slachtoffers immers zelf contacteren met de vraag of ze betrokken willen worden in de fase van de strafuitvoering. Deze procedure is al van toepassing in het kader van de uitvoering van de internering, maar wordt vanaf oktober verder uitgebreid.

2. Een dossier van de dienst slachtofferonthaal wordt als lopend beschouwd vanaf het moment dat ze het diensaanbod naar het slachtoffer sturen tot, in principe, het einde van een eventuele uitvoering van de straf of maatregel. Maar elk dossier is wel anders

¹ De richtlijnen hieromtrent zijn vervat in de COL 16/2012.

en kan sterk verschillen, zowel qua intensiteit als qua duur van de begeleiding. Zo kan het slachtoffer bijvoorbeeld pas na verloop van tijd de tussenkomst van de dienst slachtofferonthaal vragen. Of kan het slachtoffer enkel bijstand vragen voor bepaalde tussenkomsten (bijvoorbeeld bij dossierinzage wel, op de zitting niet). Over een termijn van enkele maanden of jaren zijn er dus periodes waarin de justitieassistent actief contacten onderhoudt met het slachtoffer, en periodes waarin dit niet gebeurt. Een gemiddelde begeleiding van de dienst slachtofferonthaal bestaat met andere woorden niet, en de duur van een begeleiding schommelt tussen een enkel, eenmalig contact en meerdere, soms tientallen, over de jaren heen.

Wat het overzicht van de dossiers opgedeeld naar feiten betreft, vindt u hieronder de cijfers van 2017 gezien u daar in uw vraag ook naar refereerde. Voor de volledigheid voeg ik ook nog de meest recente cijfers, van 2019, toe.

Cijfers voor 2017

Feiten	Aantal dossiers
Misdrijven tegen de familiale orde	20
Familiaal geschil - 42 L	8
Familieverlating - 42 D	2
Niet naleven bezoekrechten - 42 F	1
Verlaten van de echtelijke woning - 42 B	1
Verwaarlozing van de kinderen - 42 E	3
Andere	5
Misdrijven tegen goederen	457
Afpersing - 11 C	31
Autodiefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels - 17 D	8
Beschadigingen - vernielingen in het algemeen - 50 B	11
Car-jacking - 11 F	5
Diefstal (gewone) - 18 A	32
Diefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels - 17 A	48
Diefstal met geweld of bedreiging - 11 A	191
Diefstal waarbij wapens werden vertoond of gebruikt - 11 B	28
Hacking - 20 K	1
Home-jacking - 11 G	6
Misbruik van vertrouwen - 20 B	5
Onopzettelijke brandstichting - 48 A	19
Ontploffing - 48 B	3
Oplichting - 20 D	15
Opzettelijke brandstichting - 47	30
Poging tot diefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels - 17 C	11
Valsheid in geschriften door particulieren - 21 A	4
Verduistering - 20 A	1
Vernieling van afsluiting - 50 A	2
Zakkenrollerij - 18 B	2
Andere	4
Misdrijven tegen personen	1881
Aanranding - 43 C	5
Bedreigingen - 45 C	84
Belaging/Stalking - 53 D	124
Beledigingen - 52 A	3

Bomaanslag - 35 G	1
Doodslag - 30 B	8
Foltering - 43 F	3
Gijzeling - 10 B	4
Kindermishandeling - 43 D	5
Klacht van iemand die zich bedreigt voelt - 45 D	3
Laster - 52 D	2
Moord - 30 A	78
Ongesteldheid op de openbare weg - 32 A	10
Onmenselijke behandeling - 43 G	3
Onopzettelijke doding (uitgezonderd 87) - 44	4
Onopzettelijke slagen en verwondingen - 46 A	38
Onterende behandeling - 43 H	1
Ontvoering van meerderjarigen en/of minderjarigen - 40 B	8
Opz. toedienen schadelijke stoffen (zonder oogmerk te doden) met blijvende ongeschiktheid - 43 I	2
Opz. toedienen van schadelijke stoffen (zonder oogmerk te doden) ziekte/arbeidsongeschiktheid - 43 J	2
Opzettelijke slagen en verwondingen - 43 A	503
Overlijden anders dan ten gevolge van misdaad, wanbedrijf of zelfmoord - 32 B	734
Poging moord of poging doodslag - 30 D	138
Schuldig verzuim hulp te verlenen - 43 B	3
Slagen aan een persoon met een openbare hoedanigheid bekleed - 41 B	8
Terrorisme - 35 C	8
Verdwijning - 40 C	32
Wederrechtelijke opsluiting - 40 A	10
Weerspannigheid tegenover de overheid of tegenover personen met een openbare hoedanigheid bekleed -	6
Woonstschennis - 53 A	3
Andere	48
Ongevallen	523
Arbeidsongeval - 65 A	34
Verkeersongeval met de dood tot gevolg - 87	248
Verkeersongeval met gekwetsten en dronkenschap of alcoholintoxicatie - 85	27
Verkeersongeval met gewonden - 81	183
Andere	31
Zedenmisdriven	1132
Aanranding van de eerbaarheid - 37 B	414
Aanzetten tot ontucht - 37 E	41
Incest - 37 P	4
Kinderpornografie - 37 N	13
Mensenhandel - 37 L	2
Ongewenste intimiteiten - 37 R	1
Openbare zedenschennis - 37 C	12
Proxenetisme van minderjarigen - 37 M	4
Verkrachting - 37 A	611
Voyeurisme - 37 D	12
Andere	18
Zelfmoord (poging)	628
Poging tot zelfmoord - 31 B	20
Zelfmoord - 31 A	603

Andere	5
Andere	48
Niet ingevuld	358

Bron: Power BI - SIPAR 2.0 (16.03.2020)

Cijfers voor 2019

Feiten	Aantal dossiers
Misdrijven tegen de familiale orde	21
Familiaal geschil - 42 L	11
Familieverlating - 42 D	1
Niet naleven bezoekrecht - 42 F	4
Andere	5
Misdrijven tegen goederen	511
Afpersing - 11 C	31
Autodiefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels - 17 D	3
Beschadigingen - vernielingen in het algemeen - 50 B	22
Car-jacking - 11 F	5
Diefstal (gewone) - 18 A	40
Diefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels - 17 A	49
Diefstal met geweld of bedreiging - 11 A	189
Diefstal waarbij wapens werden vertoond of gebruikt - 11 B	34
Hacking - 20 K	2
Home-jacking - 11 G	5
Misbruik van vertrouwen - 20 B	11
Onopzettelijke brandstichting - 48 A	13
Ontploffing - 48 B	4
Oplichting - 20 D	29
Opzettelijke brandstichting - 47	40
Poging tot diefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels - 17 C	10
Poging tot gewone diefstal	3
Valsheid in geschriften door particulieren - 21 A	5
Verduistering - 20 A	3
Vernieling van afsluiting - 50 A	2
Zakkenrollerij - 18 B	3
Andere	8
Misdrijven tegen personen	2880
Aanranding - 43 C	2
Bedreigingen - 45 C	170
Belaging/Stalking - 53 D	167
Beledigingen - 52 A	3
Bomaanslag - 35 G	
Doodslag - 30 B	19
Doodslag om diefstal te vergemakkelijken - 30 C	1
Eerroof - 52 C	1
Foltering - 43 F	3
Gijzeling - 10 B	3
Kindermishandeling - 43 D	5
Klacht van iemand die zich bedreigt voelt - 45 D	5
Laster - 52 D	10

Moord - 30 A	65
Ongesteldheid op de openbare weg - 32 A	12
Onmenselijke behandeling - 43 G	3
Onopzettelijke doding (uitgezonderd 87) - 44	10
Onopzettelijke slagen en verwondingen - 46 A	55
Ontvoering van meerderjarigen en/of minderjarigen - 40 B	10
Opz. toedienen schadelijke stoffen (zonder oogmerk te doden) met blijvende ongeschiktheid - 43 I	2
Opz. toedienen van schadelijke stoffen (zonder oogmerk te doden) ziekte/arbeidsongeschiktheid - 43 J	2
Opzettelijke slagen en verwondingen - 43 A	694
Overlijden anders dan ten gevolge van misdaad, wanbedrijf of zelfmoord - 32 B	1 242
Poging moord of poging doodslag - 30 D	225
Schuldig verzuim hulp te verlenen - 43 B	13
Slagen aan een persoon met een openbare hoedanigheid bekleed - 41 B	15
Verdwijning - 40 C	79
Wederrechtelijke opsluiting - 40 A	15
Weerspannigheid tegenover de overheid of tegenover personen met een openbare hoedanigheid bekleed -	19
Woonstschennis - 53 A	7
Andere	23
Ongevallen	528
Arbeidsongeval - 65 A	43
Verkeersongeval met de dood tot gevolg - 87	272
Verkeersongeval met gekwetsten en dronkenschap of alcoholintoxicatie - 85	25
Verkeersongeval met gewonden - 81	169
Andere	19
Zedenmisdriven	1603
Aanranding van de eerbaarheid - 37 B	542
Aanzetten tot ontucht - 37 E	39
Grooming - 37 S	3
Incest - 37 P	7
Kinderpornografie - 37 N	15
Mensenhandel - 37 L	3
Ongewenste intimiteiten - 37 R	1
Openbare zedenschennis - 37 C	32
Pedofilie - 37 K	4
Proxenetisme van meerderjarigen - 37 I	1
Proxenetisme van minderjarigen - 37 M	2
Verkrachting - 37 A	923
Voyeurisme - 37 D	13
Andere	18
Zelfmoord (poging)	652
Poging tot zelfmoord - 31 B	42
Zelfmoord - 31 A	610
Andere	30
Niet ingevuld	76

Bron: Power BI - SIPAR 2.0 (16.03.2020)

- Er is nog geen specifiek onderzoek gebeurd naar de tevredenheid van slachtoffers over de diensten slachtofferonthaal, maar ik kan u wel meedelen dat er sinds de overheveling van de diensten slachtofferonthaal naar de Vlaamse Gemeenschap er nog

geen enkele formele klacht werd ingediend over de dienstverlening door onze justitieassistenten slachtofferonthaal. Desalniettemin zal ik deze legislatuur wel de mogelijkheden hiertoe onderzoeken zodat ik de dienstverlening van de justitieassistenten nog verder kan verbeteren.

4. Zoals u al aangaf in uw vraag zelf, ga ik in de eerste plaats extra investeren in de capaciteit van de justitieassistenten van de dienst slachtofferonthaal. Op die manier krijgen ze ook meer ademruimte om meer proactief te werken, zoals ik aangaf in mijn antwoord op uw eerste vraag, en om nog meer het tempo van het slachtoffer en/of de na(ast)bestaanden te volgen in hun begeleidingen, maar ook om te investeren in zichzelf in de vorm van intervisie en supervisie. Want het werk van de justitieassistenten slachtofferonthaal is niet te onderschatten. Het is belangrijk dat zij ook aandacht hebben voor zichzelf en zich zo blijvend kunnen inzetten voor de slachtoffers.